

Sygn. akt I Ca 331/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 grudnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Elblągu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Aleksandra Ratkowska (spr.)

Sędziowie: SO Ewa Pietraszewska

SO Krzysztof Nowaczyński

Protokolant: st. sekr. sąd. Danuta Gołębiewska

po rozpoznaniu w dniu 3 grudnia 2014 r. w Elblągu

na rozprawie

sprawy z powództwa J. M.

przeciwko Powiatowi (...)

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Iławie

z dnia 26 sierpnia 2014 r. sygn. akt I C 462/14

oddala apelację.

Sygn. akt I Ca 331/14

UZASADNIENIE

J. M. domagał się zasądzenia od pozwanego Powiatu (...) kwoty 425 zł z ustawowymi odsetkami od 24 marca 2014 r. tytułem zwrotu nienależnie pobranej opłaty związanej z rejestracją pojazdu, wskazując, iż było to świadczenie nienależne. Podniósł, iż wysokość opłaty określona rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28.07.2003 r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu była niezgodna z konstytucją i przepisami ustawy Prawo o ruchu drogowym.

Pozwany Powiat (...) w sprzeciwie od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym wniósł o oddalenie powództwa. Pozwany zakwestionował możliwość stosowania w tej sprawie przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu, podnosząc, że uiszczenie tego typu opłaty mają charakter administracyjnoprawny. Ponadto zarzucił, iż powód nie udowodnił uiszczenia opłaty, której zwrotu żąda.

Sąd Rejonowy w Iławie wyrokiem z dnia 26 sierpnia 2014r. oddalił powództwo i zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Wyrok zapadł na podstawie następujących ustaleń, wniosków i przepisów prawa:

Powód sprowadził i zarejestrował w Polsce w Wydziale Komunikacji Starostwa Powiatowego w I. samochód marki N. (...) o numerze rejestracyjnym (...). Powód pomimo zakwestionowania przez pozwanego uiszczenia opłaty rejestracyjnej nie przedłożył pokwitowania dokumentującego uiszczenie opłaty wymaganej do rejestracji pojazdu. Pełnomocnik powoda otrzymał odpis odpowiedzi na pozew w dniu 23 czerwca 2014 r. i nie zareagował na odnośny zarzut pozwanego zawarty w tym piśmie. Powód reprezentowany przez fachowego pełnomocnika nie zgłosił wniosku dowodowego o zasięgnięcie dokumentacji dotyczącej rejestracji przedmiotowego auta co pozwoliłoby na ustalenie czy rzeczywiście poniósł te opłatę. Nie powołał się nawet na ewentualne domniemanie faktyczne wynikające z faktu rejestracji pojazdu. Pozwany wskazał natomiast, że wystąpiły sytuacje w których sprowadzone pojazdy zostały zarejestrowane pomimo braku uiszczenia opłaty . Wskazano, iż sąd może uznać za ustalone fakty mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, jeżeli wnioski takie można wyprowadzić z innych ustalonych faktów. Możliwość zastosowania przez sąd domniemania faktycznego nie może być jednak interpretowana jako złagodzenie wynikającego z art. 6 kc w zw. z art.232 kpc obowiązku dowodzenia przez stronę faktów, z których wywodzi ona skutki prawne. Zastosowanie domniemania faktycznego powinno mieć miejsce wtedy, gdy brak jest bezpośrednich środków dowodowych albo istnieją znaczne utrudnienia dowodowe dla wykazania faktu, a jednocześnie jego ustalenie jest możliwe przy zastosowaniu reguł logicznego rozumowania przy uwzględnieniu zasad wiedzy i doświadczenia życiowego. Przypomniano, że tzw. dowód prima facie oparty na konstrukcji domniemań faktycznych wymaga wysokiego prawdopodobieństwa istnienia pierwszego i kolejnych zdarzeń sprawczych, pozwalających traktować je, jako oczywiste (wyrok SA w Białymstoku z 17.01.2014 r., I Aca 663/13, lex nr 1425369). Powód nie udowodnił aby poniósł opłatę i zachował się biernie w sytuacji zaprzeczenia przez pozwanego uiszczenia takiej opłaty.

Z tych przyczyn powództwo jako niezasadne podlegało oddaleniu.

O kosztach orzeczono na podstawie art.98§1 i 3 kpc.

W apelacji od tego wyroku J. M. zaskarżył go w całości i zarzucił naruszenie art.233§1 kpc polegające na przyjęciu, że powód nie udowodnił faktu uiszczenia opłaty za wydanie karty pojazdu, podczas gdy przedstawione przez powoda dowody, w szczególności pismo pozwanego z dnia 24 marca 2014r. są wystarczającym dowodem uiszczenia opłaty oraz naruszenie art.228§1 kpc polegające na niewzięciu pod uwagę powszechnie znanego faktu pobierania przez powiaty opłat za wydanie karty pojazdu przed wydaniem tego dokumentu.

W uzasadnieniu apelacji podkreślono , iż we wskazanym piśmie pozwany potwierdził pobranie opłaty oraz wywodząco, iż Starosta nie wydałby karty pojazdu bez pobrania od osoby rejestrującej pojazd opłaty określonej w obowiązującym wówczas rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 28 lipca 2013r. w sprawie wysokości opłat za wydanie karty pojazdu (Dz.U. Nr 127, poz.1310).

W oparciu o wskazane zarzuty powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa w całości oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Iławie do ponownego rozpoznania z pozostawieniem temu Sądowi orzeczenia o kosztach procesu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jako nieuzasadniona nie zasługiwała na uwzględnienie.

Wskazać należy, iż Sąd Rejonowy w Elblągu dokonał w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy prawidłowych ustaleń w zakresie stanu faktycznego i wyciągnął z tych ustaleń słuszne wnioski, bez naruszania zasady swobodnej oceny dowodów określonej przepisem art. 233 § 1 k.p.c. oraz wyjaśnił wszystkie okoliczności mające wpływ na rozstrzygnięcie. Dokonane w ten sposób ustalenia faktyczne Sąd Okręgowy aprobuje, przyjmując za podstawę własnego rozstrzygnięcia.

Pierwszoplanowy zarzut apelacyjny powoda opierał się na negacji ustaleń poczynionych przez sąd pierwszej instancji wynikających z niewłaściwej oceny dowodów. W tym miejscu uzasadnionym wydaje się odwołanie do

dyspozycji normy art. 233 kpc, z treści której wynika, iż sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału z uwzględnieniem wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu, jak również wszelkich okoliczności towarzyszących przeprowadzaniu poszczególnych dowodów i mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności. Ponadto podkreślenia wymaga również okoliczność, iż ramy swobodnej oceny dowodów muszą być zakreślone wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego, regułami logicznego myślenia oraz pewnego poziomu świadomości prawnej, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i wając ich moc oraz wiarygodność odnosi je do pozostałego materiału dowodowego. Zdaniem Sądu Okręgowego ocenę materiału dowodowego zebranego w sprawie przez sąd pierwszej instancji, uznać należało za prawidłową i rzetelną, nienaruszającą w żadnym wypadku przepisów prawnych zakreślonych normą art. 233 kpc. Zwrócić należy również uwagę na to, że sama subiektywna ocena i odczucia strony skarżącej w odniesieniu do rozstrzygnięcia dokonanego przez sąd pierwszej instancji nie predestynują jej do negacji zapadłego w sprawie orzeczenia poprzez wskazywanie uchybień natury proceduralnej, w tym niewłaściwej oceny lub pominięcia określonych dowodów, której miałyby dopuścić się Sąd pierwszej instancji. Tym samym skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd zasady swobodnej oceny dowodów wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem może być jedynie przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów; nie jest natomiast wystarczające przekonanie o innej niż przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu (wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 27 kwietnia 2006 r., I ACa 1303/05, LEX nr 214251). Do naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. mogłoby dojść tylko wówczas, gdyby skarżący wykazał uchybienie podstawowym regułom służącym ocenie wiarygodności i mocy poszczególnych dowodów, tj. regułom logicznego myślenia, zasadzie doświadczenia życiowego i właściwego kojarzenia faktów (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2005 r., III CK 314/05).

Odnosząc wskazane wyżej stwierdzenia na grunt niniejszego postępowania, zaakcentować należy, iż strona skarżąca nie przedstawiła argumentów, mających przemawiać za tym, iż orzeczenie sądu pierwszej instancji opiera się na dowolności sędziowskiej oceny zebranych w sprawie dowodów i z tego też względu winno być uznane za niedopuszczalne. W szczególności zasadnie uznał Sąd pierwszej instancji, iż spornej w sprawie kwestii uiszczenia opłaty za rejestrację pojazdu nie można było ustalić na podstawie przywołanego w apelacji pisma pozwanego z dnia 24 marca 2014r. , w którym mowa jest o oczywistej i wynikającej ze stanu prawnego regule pobierania opłaty za rejestrację pojazdu, a nie o pobraniu konkretnej opłaty od powoda. Tej okoliczności pozwany konsekwentnie zaprzeczał, co wkładało na powoda obowiązek jej wykazania stosownie do dyspozycji art.6 kc i art.232 kpc. Sąd Rejonowy trafnie wskazał w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku na możliwość wykazania kwestionowanej okoliczności i podkreślił zaniechanie powoda w tej materii. Co więcej, z uwagi na kontradiktoryjny charakter procesu cywilnego oraz działanie w sprawie profesjonalnych pełnomocników Sąd nie zastępuje stron w przejawianiu inicjatywy dowodowej. Sąd Okręgowy podziela w pełni wywoły Sąd pierwszej instancji co do braku możliwości zastosowania w sprawie domniemania faktycznego w sytuacji, gdy powód nie zaproponował żadnych środków dowodowych, których nieskuteczność mogłaby dopiero zaktualizować wspomnianą instytucję.

Nie można było również podzielić zarzutu naruszenia art.228§1 kpc Przyjmuje się, że faktami powszechnie znanymi są okoliczności, zdarzenia, czynności lub stany, które powinny być znane każdemu rozsądnemu i mającemu doświadczenie życiowe mieszkańcowi miejscowości, w której znajduje się siedziba sądu. Za powszechnie znane uznaje się wydarzenia historyczne, polityczne, zjawiska przyrodnicze, procesy ekonomiczne lub zdarzenia normalnie i zwyczajnie zachodzące w określonym miejscu i czasie. Za fakty powszechnie znane mogą być uznane wyłącznie te, które odpowiadają rzeczywistości, a ich cechą z reguły jest niezaprzeczalność (orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 1948 r., PoK 360/48, PiP 1949, z. 3, s. 171. 3, poz. 80). Jak podkreśla się w literaturze, sąd może swe ustalenia oprzeć na notoryczności tylko wtedy, gdy okoliczność ta została ujawniona w postępowaniu w jakikolwiek sposób. Należy bowiem przyjąć, że skoro fakty powszechnie znane mają w określonym procesie stanowić jedną z okoliczności ustalonego stanu faktycznego, to stwierdzenie ich w procesie powinno być podporządkowane ogólnym regułom postępowania dowodowego.

Z tych przyczyna zaskarżony wyrok odpowiada prawu, wobec czego Sąd Okręgowy oddalił apelację jako bezzasadną na podstawie art.385 kpc.